

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-122

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Ilvonsalo, Sami			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Odotukset ja oppiminen rakenteellisessa muutoksessa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2000-01-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 67
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen kohteena on oppiminen ja odotukset talouden rakenteellisen muutoksen vallitessa. Rakenteellinen muutos taloudessa merkitsee taloutta ohjaavan dynamiikan muuttumista. Taloudessa toimivien yksiköiden on sopeuduttava tapahtuneeseen muutokseen. Muutoksen tutkimiseksi on talous siirtymävaiheen aikana voitava mallintaa. Mallinnuksessa on otettava huomioon toimijoiden päätökset ja odotukset muutoksen aikana, sillä ne vaikuttavat mallin dynamiikkaan.</p> <p>Rationaalisten odotusten hypoteesi on ollut keskeinen odotuksien mallinnuksen lähtökohta taloustieteessä 1970 -luvulta lähtien. Hypoteesin mukaisesti talouden toimijoiden odotusten ajatellaan pitkän ajan kuluessa ja oppimisen seurauksena päätyneen rationaalisten odotusten tasapainoon.</p> <p>Rationaalisten odotusten hypoteesin on sanottu oletavan liian paljon talouden toimijoiden kyvystä muodostaa odotuksia ja tehdä päätöksiä. Dynaamisissa malleissa agentit on mallinnettu rajoitetummin rationaalisiksi. Agenttien odotukset konvergoituvat jonkin oppimismenetelmän perusteella kohti rationaalisten odotusten tasapainoa. Agentit oppivat ennustefunktion parametrien arvoja jollain tilastollisella estimointimenetelmällä. Uusien havaintojen saapuessa parametristimaattien arvot estimoidaan uudelleen ja sijoitetaan ennusteita tuottavaan funktioon, joka ennustaa jonkin muuttujan arvon periodilla $t+1$. Dynaamisessa mallissa odotusten konvergoituminen edellyttää, että agentit ottavat uudet havainnot huomioon vähenevällä painoparametrilla painotettuna. Parametri on usein muotoa $1/t$.</p> <p>Rakenteellisessa muutoksessa talous ei ole tasapainossa, vaan on siirtymässä tasapainosta toiseen. Jos agentit tietävät rakenteellisen muutoksen olevan meneillään, he painottavat uusimpia havaintoja enemmän käyttämällä jotain kiinteää painoparametria vähenevän painoparametrin sijasta. Tällöin ennusteet seuraavat paremmin taloudessa esiintyviä vaihteluita, mutta ennusteiden varianssi kasvaa.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä on ollut alan kirjallisuuden ja tutkimustulosten arviointi. Tutkimuksessa on todettu, että taloudessa jossa rakenteelliset muutokset toistuvat lyhyin väliajoin ei pitkän aikavälin tasapainon käsite ole mielekäs. Mikäli talous suuren osan ajasta on tasapainotilan ulkopuolella, on mallin dynamiikkaa siirtymävaiheessa voitava mallintaa siten, että se tuottaa oikean suuntaisia ennusteita päätöksentekijöiden käyttöön. Tällöin on toimijoiden odotusten muodostumisen todelliset kognitiiviset prosessit otettava huomioon, jotta odotustenmuodostumisesta tehtävät approksimaatiot eivät tuota harhaa mallin lopputuloksiin. Jos toimijoiden odotuksissa on korreloitunutta harhaa, eivät rationaalisen edustavan toimijan oletuksen avulla suoritettavat rakenteellisen muutoksen mallinnukset ja simulaatiot anna luotettavia tuloksia.</p> <p>Keskeisiä lähteitä ovat olleet Evans ja Honkapohjan rakenteellista muutosta käsitellyt julkaisu vuodelta 1993 sekä laaja artikkeli oppimisesta makrotaloustieteessä 1998 ja Conliskin rajoitetun rationaalisuuden yleisesitys vuodelta 1996. Taustatietoa aiheesta on ollut tarjolla Sargentin oppimista makrotaloustieteessä käsitelleessä teoksesta vuodelta 1993 ja Kirmanin ja Salmonin toimittamassa artikkelikokoelmassa vuodelta 1995.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords oppiminen - rakennemuutos - makrotaloustiede taloudelliset ennusteet - odotukset parametrit - taloudelliset ennusteet			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information 			